



## Poštovani članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

U ove vruće dane fotografija iz zaglavlja donosi dašak svježine. Ako ste u sklopu manifestacije *Dvorišta* otišli na Gornji grad do Staroslavenskog instituta, snijeg sigurno niste mogli vidjeti, a zamalo ni znameniti bunar od gužve koja je tamo vladala. Zanimanje posjetitelja bilo je golemo, a uz hladna pića i roštilj nikome se nije žurilo iz ovog prelijepog dvorišta.

### Osvrt na minule događaje

Nakon dvomjesečne pauze krećemo sa zanimljivostima i vijestima koje su pristigle tijekom ljeta.

Iz tiska je prije nekoliko mjeseci izašla knjiga *Legenda o Mariji Magdaleni iz glagoljskoga Žgombićeva zbornika*, u izdanju ITG Zagreb i Privatne umjetničke gimnazije s pravom javnosti iz Zagreba. Promocija se očekuje u jesen u prostorijama Društva hrvatskih književnika, a prvo izdanje je već rasprodano. Transkripciju glagoljskoga teksta napravila je akademkinja Anica Nazor, a slike i crteže slikarica Vjera Reiser. Gospođa Reiser dugogodišnja je članica Društva prijatelja glagoljice. Bavi se neosakralnim minijaturama koje često veže uz stare glagoljske tekstove iz srednjovjekovnih misala i brevijara te biblijske likove. Umjetnicu smo fotografirali s novoobjavljenom knjigom u njenom domu punom slika anđela i glagoljice.



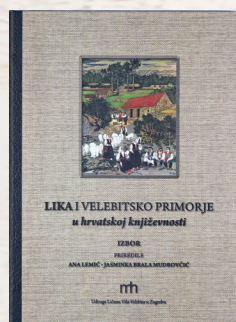
Nadamo se da će ove dvije dame uskoro odabrati još neku temu iz hrvatske glagoljaške baštine i obradovati nas, slikom i riječju, novom knjigom.



Učenici Glazbene škole Jastrebarsko, okupljeni u kvartet saksofona – Nera Majtanić, Karla Fabijanić, Matija Mikloušić i Lovro Kopač, dobitnici su ovogodišnjeg *Oskara znanja* koji se dodjeljuje učenicima i studentima glazbenih i plesnih škola i muzičkih akademija za osvojena prva mjesta na državnim natjecanjima. Zahvalnica i plaketa uručene su i njihovom voditelju i mentoru, profesoru Goranu Jurkoviću. Skulpture *Oskara znanja* s glagoljaškim obilježjem na postolju i ove su godine izradili učenici Centra za odgoj i obrazovanje Čakovec u suradnji sa Srednjom školom "August Šenoa" iz Garešnice. Dodjela nagrada održana je 30. lipnja u auli HAZU. Prigodni govor održao je akademik prof. dr. sc. Zvonimir Kusić, predsjednik HAZU te istaknuo kako je ponosan što mladim talentima može uručiti ovo vrijedno priznanje u tako svečanom prostoru, ispred rodnog i krsnog lista hrvatskoga naroda – Bašćanske ploče. U jednom je trenutku Matijina majka (koja je ponosno sjedila u publici), spoznala svu uzvišenost trenutka i prostora u kojem se nalazi te zaplakala od sreće. Zahvaljujemo gospođi Dunji Čop iz Jastrebarskog što je s nama podijelila ovu priču i prilažemo poveznicu na kojoj možete

poslušati mlade virtuozе: <https://www.youtube.com/watch?v=nXek2WNhxHM>.

Koncem lipnja smo doznali da će aukcijska kuća Dreweats u Londonu dana 9. srpnja, u sklopu dražbe starih knjiga i rukopisa, ponuditi i jedan glagoljski rukopis na pergameni iz 15. stoljeća. Radi se o dijelu lista iz velikog glagoljskog brevijara s čitanjem za blagdan sv. Apolonije. O tome smo obavijestili hrvatsko veleposlanstvo u Londonu s molbom da razmotre mogućnost da Republika Hrvatska otkupi taj vrijedni dokument, ali nismo dobili nikakvu povratnu informaciju. Prije aukcije vrijednost rukopisa bila je procijenjena na iznos između osam i 12 tisuća britanskih funti, a prodan je za 14.000 funti. Ne znamo tko je kupac stoga se nadamo da je otišao u prave ruke i da je isti svjestan njegove vrijednosti.



Dana 3. srpnja u prostoru Gackog pučkog otvorenog učilišta u Otočcu predstavljena je knjiga *Lika i velebitsko primorje u hrvatskoj književnosti*. O knjizi su tom prigodom govorili potpredsjednik Matice hrvatske, profesor Stjepan Sučić, recenzenti dr. sc. Hrvojkina Mihanović Salopek i prof. dr. sc. Tihomil Maštrović, predsjednica Ogranka Matice hrvatske u Gospiću i priređivačica i urednica knjige, dr. sc. Ana Lemić, i druga priređivačica knjige, dr. sc. Jasminka Brala-Mudrovčić. Projekt je poduprla Udruga Ličana *Vila Velebita*. Knjiga govori o bogatoj glagoljaškoj baštini Gacke o kojoj svjedoče materijalni ostaci u obliku listina, brevijara i epigrafskih zapisa.

Prodajna izložba *Glagoljica u očima novih generacija* otvorena je 26. srpnja u Gradskoj knjižnici u Senju. Radove u glini kao što su sličice, magneti i vaze s glagoljskim motivima izradili su učenici Osnovne škole "Silvije Strahimir Kranjčević" iz Senja, članovi učeničke školske zadruge *Sinjal*. Izložba će biti otvorena do 15. rujna, a sav prihod *Sinjal* će utrošiti za nabavku materijala potrebnog za nove učeničke radove.





Na otoku Krku se tijekom srpnja i kolovoza naveliko glagoljalo. Ljetne škole glagoljice i mozaika održane su u Vrbniku, Dubašnici, Korniću, Puntu i Jurandvoru. Polaznici su učili uglatu, oblu, kurzivnu i trokutastu glagoljicu, prepisivali stare dokumente i izrađivali glagoljične mozaike. Najavu s rasporedom glagoljaških aktivnosti poslao nam je etnolog Damir Kremenić, koji sa suradnicima-volonterima godinama vodi ove ljetne škole.



Nesnosne vrućine nisu spriječile našu vrijednu članicu, gospođu Ljubicu Štambuk, da i ove godine održi predavanje na otoku Braču. Predavane pod naslovom *Što nam govore glagoljski natpisi* organizirala je udruga *Fra Andrija Dorotić*, a održano je 8. kolovoza među zidinama Kačićeva samostana, ispred župne crkve u Sumartinu. Nakon predavanja, uslijedila su pitanja, diskusija i sugestije. Posjetitelji su izrazili želju da se u srednjoj Dalmaciji malo više govori o glagoljici. Gospođa Štambuk je iskoristila priliku da posjetitelje obavijesti o predavanju don Slavka Kovačića, kojim će započeti ciklus mjesečnih tribina u sklopu projekta *Hrvatska glagoljaška baština* u novoj akademskoj godini.

Tradicionalna manifestacija *Kaj su jeli naši stari*, održana je 26. i 27. kolovoza u Vrbovcu, a bila je obogaćena ljetnom školom glagoljice *Zrinski* koju je u Gradskom parku vodio naš neumorni član, gospodin Damir Kremenić.

*Od kljetu se more na Pedagoškoj visokoj školi Gradišće studirati Hrvatski. Studij odgovara pred svim potreboćam gradišćanskoga prostora, jer je poznavanje obadvi hrvatskoga jezika važno za život i opstanak hrvatske narodne grupe u Gradišću. S druge strane je ov studij otpr i za studente i studentice s malim predznanjem ili prez predznanja hrvatskoga, ča je svakako u smislu gradišćanske većežičnosti. Posebnost ovoga studija je, da se nudi pod imenom Gradišćanskohrvatski/ Hrvatski, ča znači da u ovom studiju ima uz hrvatski jezik i naša regionalna hrvatska varijanta gradišćanskohrvatski ravnopravan status studijskoga predmeta.*



Veliku vijest smo donijeli prvo na gradišćansko-hrvatskom književnom jeziku koji je u pokrajini Gradišće drugi službeni jezik. Naime, s akademskom godinom 2017/18. na Pedagoškoj visokoj školi Burgenland – Gradišće počinje prvi studij hrvatskoga jezika na sveučilišnoj razini u Austriji. Nakon osamostaljenja Hrvatske se na austrijskim sveučilištima do sada mogao upisati samo studij bosansko/hrvatskog/srpskog jezika. Visoka pedagoška škola Burgenland – Gradišće (Pädagogische Hochschule Burgenland) prva je i trenutno jedina visokoškolska ustanova koja nudi akademsku izobrazbu budućih srednjoškolskih profesora hrvatskog. Katedru za hrvatski vodit će poznata austrijska slavistica i filologinja prof. dr. sc. Andrea Zorka Kinda-Berlaković. Bilo bi zanimljivo doznati hoće li i u budućnosti i glagoljica biti dio sadržaja novog studijskog programa. Budućim kroatistima diljem Austrije želimo mnogo uspjeha u studiju.

### In memoriam – odlazak triju zaslužnika

Ražalostila nas je vijest da je 18. srpnja, iznenada, nakon kratke i teške bolesti preminuo fra Vice Blekić, franjevac trećoredac i glagoljaš, župnik crkve sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu. Fra Vice je preminuo u 74. godini života, 50. godini svećeništva i 56. godini redovničkog života. Bio je naš dragi prijatelj, podupiratelj i suradnik. Zahvaljujemo mu na njegovu predanu radu i spremnosti da nam pokaže izvornike nekih od najdragocjenijih glagoljskih dokumenata iz samostanske biblioteke. Sretni smo što smo ga poznavali, a njegovoj župi, samostanskoj subraći i čitavoj franjevačkoj zajednici izražavamo iskrenu sućut. Fra Vice je sahranjen u grobnici franjevac trećoredaca na Mirogoju koja je obilježena glagoljskim natpisom. U znak sjećanja na fra Vicu, predsjednica DPG-a, profesorica Kristina Repar, napravila je video-sjećanje koji možete pogledati na poveznici: <https://youtu.be/c-xUuCVNyzQ>.



Franjevačku zajednicu pogodio je i odlazak fra Bonaventure Dude. Fra Duda otišao je u 94. godini života, 76. godini redovništva i 68. godini svećeništva. Bio je najugledniji franjevac na hrvatskom jezičnom području. Bio je teolog, bibličar, profesor-emeritus Sveučilišta u Zagrebu, prevoditelj, poliglot, pisac i pjesnik, kateheta, pedagog, skladatelj, dopisni član HAZU, zanosni propovjednik Božje riječi. Bio je glavni urednik Zagrebačke Biblije, kapitalnog prijevoda Svetog Pisma iz 1968. godine, iznimnog tiskarskog pothvata. Fra Duda je s franjevcem Zorislavom Lajošem, prvotnim inicijatorom sudjelovao u pokretanju katoličkog tjednika *Glas Koncila*, ujesen 1962. godine. Bio je neumoran pastoralni djelatnik, propovjednik, pisac, publicist i voditelj duhovnih vježbi. Često je gostovao u brojnim radijskim i televizijskim emisijama. Mnogi su njegovi članci objavljeni u obliku knjiga.



Ljetos nas je napustila i Julijana Divković Pukšec, izv. prof. na zagrebačkom Fakultetu elektrotehnike i računarstva. Bila je jedna od osnivača Društva prijatelja glagoljice (1993.), oduševljena promicateljica njegovih ciljeva i iskrena ljubiteljica glagoljice. Njezino upoznavanje s hrvatskom glagoljičkom baštinom započelo je još koncem 80-ih godina prošlog stoljeća pohađanjem tečajeva glagoljice u novozagrebačkoj knjižnici Travno. Ti su tečajevi započeli zahvaljujući inicijativi tadašnje ravnateljice, mr. sc. Narcise Potežice. Njezina radna soba na FER-u bila je obilježena faksimilima glagoljičkih dokumenata i knjiga. Rado je pisala glagoljicom, a pohađala je i tečajeve glagoljice koje je na FER-u održavao prof. dr. sc. Vladimir Čepulić, prvi predsjednik DPG-a. Od osnutka DPG-a do 2002. godine, izv. prof. dr. sc. Divković-Pukšec bila je njegova rizničarka. Izvanredno savjesna, pedantna i pouzdana, efikasno je obavljala mnoge "nevidljive", ali značajne poslove Društvo. Pamtit ćemo je kao ugodnu, društvenu i komunikativnu osobu, čiji su nam savjeti i primjedbe uvijek bili dragocjeni. Počivala u miru Božjem.





## Najave budućih događanja

S početkom nove akademske kreće i novi ciklus naših mjesečnih tribina iz projekta *Hrvatska glagoljaška baština*.

Prva tribina održat će se u srijedu, 13. rujna 2017. u 19 sati u maloj dvorani Matice hrvatske, Strossmayerov trg 4 u Zagrebu. Predavanje pod nazivom *Glagoljica u splitskom zaleđu* održat će vlč. Slavko Kovačić, umirovljeni profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

Podsjećamo na jedan važan datum: 20. rujna 1942. bl. Alojzije Stepinac osnovao je župu svetog Franje Ksaverskog. Prigodom otvaranja Župe, Blaženik je slavio misu na staroslavenskom jeziku i time pokazao koliko cijeni glagoljicu blago i da mu je stalo do hrvatskog glagoljskog naslijeđa koje su franjevci trećoredci donijeli u Zagreb. Blagopokojni fra Vice je tu činjenicu isticao s osobitim ponosom i zato posebno žalimo što naš dragi župnik i prijatelj glagoljaša neće biti među nama da zajedno proslavimo tu veliku obljetnicu.

Misa za svećenika glagoljaša Jurja Slovinca održat će se u nedjelju 1. listopada u 18 sati u Zagrebačkoj katedrali. Misno slavlje uveličat će, kao i svake godine, Mješoviti pjevački zbor *Baščina*. Društvo je potaknulo održavanje ovih misa prije osam godina. Datum nije odabran slučajno: Juraj Slovinac je u svojoj oporuci izrazio želju da se sveta Misa zadušnica za njega održava dan nakon blagdana sv. Jeronima – 1. listopada. Juraj Sovinac živio je na razmeđu 14 i 15. stoljeća. Bio je svećenik glagoljaš, asketsko-teološki pisac i profesor na pariškom sveučilištu Sorbona. Autor je prve hrvatske glagoljičke rukopisne početnice koju je ispisao radi poučavanja francuskih studenata hrvatskoj glagoljici.

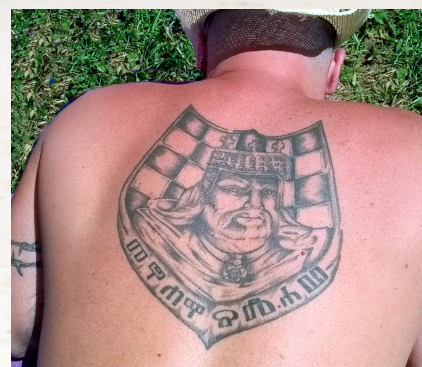
Krajem rujna održat će se Otvorena vrata zagrebačke glagoljaške riznice o čemu ćete biti naknadno obaviješteni.

## Podsjetnik članovima

**Podsjetnik članovima** Molimo sve članove koji još nisu uplatili članarinu za tekuću godinu da to svakako učine. Godišnja članarina iznosi 100 kn, a za učenike, studente, umirovljenike i nezaposlene svega 30 kn. Uplate možete izvršiti putem opće uplatnice ili internetom na račun Društva: IBAN: HR4023600001101379457. Plaćanjem članarine omogućujete nam rad i opstanak. Zahvaljujemo!

## Glagoljica gdje je (ne) očekujemo

**Glagoljica gdje je (ne) očekujemo** Ljeto nam otkriva dijelove tijela koji su tijekom godine uglavnom nevidljivi očima šire publike. Ovaj *mladi gospodin* snimljen je na mjesnom kupalištu uz rijeku Kupu u gradiću Ozlju, nedaleko starog grada Zrinskih i Frankopana. Snimanje nije išlo glatko, a na kraju je urednica *Novosti* pristala na uvjet *fotomodela* i donijela mu dva piva u zamjenu za fotografiranje velike glagoljske tetovaže na leđima koja slikom i slovima predstavlja Tomislava, prvog hrvatskog kralja.



Do idućega broja, već za mjesec dana, srdačno Vas pozdravlja Uredništvo *Novosti*, želeći Vam mir i dobro.